

Be real

Jeugddienst Goede Herderkerk Ridderkerk
3 maart 2024

Na de etalages op internet van Facebook en Instagram - kijk eens wat voor leuks ik allemaal meemaak - of de fun van TikTok - kijk eens wat voor grappige filmpjes ik kan maken -, groeit de behoefte aan digitale authenticiteit, zo schetst een sociale-media-expert de situatie.

Zo, dat is een mond vol: 'digitale authenticiteit'. Nou ja, dat woord 'digitaal' dat slaat natuurlijk op internet. Wat je daar allemaal kunt vinden, zien en horen. En dus ook, wat iedereen daar op kan zetten, zodat anderen dat kunnen bekijken, beluisteren en kunnen volgen.

Maar 'authenticiteit', dat is een duur woord. Toch komt het al vanaf ongeveer 1400 in het Nederlands voor. Het is een woord uit het oude Grieks en Latijn, maar via het Frans bij ons terecht gekomen. Het gaat om echtheid, eigenheid, originaliteit, betrouwbaarheid. Geen nep of namaak, geen toneel of fake, maar echtheid.

Tja: dat is op het internet nog makkelijker dan in de offline wereld: de zaak manipuleren en bedotten (om geen sterkere woorden te gebruiken), je zelf en anderen voor de gek houden.

En tegelijk: heel veel mensen, ook jongeren willen dat niet meer. *Be real*: wees echt, laat zien wie en wat je werkelijk bent en doet. Stop met de hypocrisie en de show, maar wees eerlijk met je zelf, met anderen en met de feiten, met de werkelijkheid, ook als die helemaal niet zo mooi en leuk is. Nou ja, dat de app die zo heet ook weer open staat voor manipulatie, was natuurlijk te voorzien.

Maar in de traditie van het Evangelie gaat het daar ook over: Jezus roept zijn volgelingen op om 'real' te zijn. Een uitspraak die we van Hem vinden in de zogeheten bergrede in de Bijbel is: wees volmaakt, zoals jullie hemelse Vader volmaakt is (Matteüs 5:48). En juist die uitspraak roept wel misverstand

op, tenminste de vertaling. Want wij horen in 'volmaakt': je moet perfect zijn, het perfecte plaatje. En juist daar gaan zoveel mensen aan ten onder, omdat ze zich gaan vergelijken met de zogenaamde perfecte plaatjes van anderen, over uiterlijk, intelligentie, aantrekkelijkheid, geslaagdheid, geld, misschien ook wel over de mate van geloof en vroomheid. Wie zal het zeggen? Altijd maar vergelijken met anderen. Maar wie de bijbelse taal goed kent, snapt dat er eigenlijk in die uitspraak van Jezus iets anders staat, namelijk: wees gaf, wees uit één stuk, wees integer! Wees in alle omstandigheden je zelf, *be real*.

In de Bijbel zit er iets in van het eerlijk zijn met je zelf. Wie ben jij als niemand jou ziet, maar God wel (Psalm 139: Gij God kent mij en doorgrondt mij)? Is dat eng, of is dat juist bevrijdend: ergens een plek waar ik niet de schijn hoef op te houden?

In de Bijbel zit er ook iets in van durf en moed om te zijn wie je bent, tegen de stroom in misschien, als gelovige, of juist ook als je twijfelt. Durf je ook je kwetsbaarheid te laten zien, maar ook je verbondenheid met God? Met Jezus? Met de kerk?

Schriftlezing: Ruth 1 : 6-19

Luisterlied met video: *Stef Bos - My land is jou land*

Verkondiging: Thema – Be Real

Hij is niet van ons, wat moet je met die jongen?

Ja maar, ik hoor er hier ook niet bij, ze moeten mij niet. Doe zo'n mijn best, maar voel me soms een ontzettende hypocriet. Sta ik daar een beetje mee te geinen en te lachen, en zogenaamd leuk te zijn, maar van binnen eenzaam. Ik ken ze allemaal, maar soms denk ik: wie zijn jullie? Wie zijn jullie nou echt?

Je drijft maar mee met de kudde, en natuurlijk: jullie zullen wel mijn weg uitstippelen, en het beste met me voor hebben, een goede familie, hopelijk een jongen, een man, die niet alleen

weet wat eer en buitenkant is, maar ook één die weet wat liefde en binnenkant betekent. Maar ik wil het niet. Ik wil samen met hem.

Want hij ziet me echt, hij is anders, misschien juist wel omdat ze niet van hier zijn. Hij vindt me leuk, en ik hem ook, maar vooral omdat we ook goed met elkaar kunnen praten en goed met elkaar kunnen zwijgen ook, samen kijken naar de zon die onder gaat en naar de sterren. En dan vraagt hij of ik ook in God geloof? Welke jongen doet dat nou?

En hoe mag die dan wel heten? Hij heet Machlon, en hij heeft een broer die heet Kiljon, en die heeft ook een meisje van ons, en haar ouders zijn al bij de familie op bezoek geweest. Dus het kan wel.

Okay okay, we zullen zien, laat hem eerst maar eens netjes langs komen, en dan zien we wel of hij met zijn vader ergens eens jouw hand durft te komen vragen.

Hij heeft geen vader meer, misschien is hij daardoor ook wel anders. Als we in de bergen naar de hemel kijken, vraagt hij wel eens: waar zou mijn vader nou zijn? Hoe denk jij eigenlijk over doodgaan en de zin van het leven? Welke jongen vraagt dat nou?

Wat was ze jong, dat ze trouwde. Wat was ze eigenlijk, ze was de tel kwijt, was ze 15 of 16? En ze waren er allemaal, het hele dorp, al haar vriendinnen, maar er werd ook gesmoesd: wie trouwt er nou met zo'n buitenlander, en zijn vader is al dood, dus er deugt iets niet met doe familie, toch, wat doen ze überhaupt hier? Gelukzoeker, migranten.

En hij, ja wel wat ouder, maar voor dat ze maar zwanger kon worden, was ook hij dood. Ze kwamen tegelijk om, die twee broers. Tenminste zo lijkt het. Ineens was alles gitzwart. Voor haar en voor haar schoonzus en voor haar schoonmoeder. Geen

mannen meer om hen te beschermen. Geen lief meer die met haar sprak over God en het leven. En wat was zijn nu helemaal.

Geen Judeese, geen Moabitische meer, was ze een vrouw, of was ze nog een meisje, niet meer maagd, maar ook geen moeder, zo vroeg weduwe, en die vrouw Naomi ook al en die ander – hoe heet ze ook al weer - ook: dat moet wel een behekste boel zijn, daar, die drie heksen, om met een grote bocht omheen te lopen toch. Daar speelt de duivel een spelletje, dat kan niet anders, toch? Zelfs haar eigen familie, liet haar niet vallen, maar toch, stiekem hoort ze het wel hoor: zie je wel dat komt er nou van, als je niet de gebaande paden bewandelt of de weg der voorvaderen verlaat.

Wie ben ik nu eigenlijk helemaal. Wie wil ik zijn, wie kan ik zijn, wie durf ik te zijn?

Dat is een vraag die heel je leven mee gaat, maar op grote kruispunten van je leven, jonger een ouder, een tijd lang speelt en belangrijk is.

Om te overleven leer je wel mee te bewegen. Moet je niet tot op zeker hoogte meedoen met de maskerade van het leven? Maar wanneer wordt het kameleongedrag, en raak je je zelf kwijt? En wat is dan de diepste kern waarop je terug valt? Mijn familie, mijn land, mijn opleiding, mijn kleur, mijn prestaties tot nu toe? Ja wat?

Weet je, ik ben weer terug bij af, als tussen mijn vriendinnen van toen, beetje mee lachen, beetje mee knikken, en natuurlijk de zielige jonge weduwe zitten te zijn, waar iedereen met een boog om heen loopt. Wie zit er nou op ons te wachten, niemand wil een tweedehandsje zoals wij. Ik voel me weer zo eenzaam, behalve bij jullie dan, maar vraag me wel af: en God, waar Machlon steeds over begon, leidt die echt ons leven? En hoe dan?

Kijk Ruth, zei haar schoonmoeder. Ik weet het ook niet. Ik heb eigenlijk alleen herinneringen. Maar ook dat we zongen, als we

naar het heiligdom gingen, waar God werd vereerd, de God die ons ooit uit Egypte naar dit land bracht. Ik heb één lied altijd heel goed onthouden. Luister, het begint zo: Ik kijk naar de bergen en vraag mij af: waar komt mijn hulp vandaan? Mijn hulp komt van God IK BEN, die hemel en aarde gemaakt heeft.

Rare naam, niet, God IK BEN. Maar van Mozes leerden we dat dat zijn eigenlijke Naam is, toen Hij er naar gevraagd had, zeg maar tegen de mensen had toen die Stem tegen Mozes gezegd: Ik ben zoals Ik ben, je zult het wel zien. En God heeft zich laten zien, met daden van verlossing, maar ook met zijn Tien woorden, waardoor wij de goede keuzes kunnen maken, maar God stuurt niet alles zomaar in ons leven. Kijk wat ons overkwam, we waren economische vluchtelingen en het leek hier goed te gaan, maar toen stierven Elimelech, mijn man, en toen leek het toch nog weer goed te komen met jullie als mooie, lieve en talentvolle schoondochters, maar toen verongelukten Machlon en Kiljon en kijk nou.

En toch: dat lied eindigt zo: De HEER, God IK BEN – je zult het zien – behoedt je voor alle kwaad, Hij waakt over je leven, de HEER, God IK BEN, houdt de wacht, over je gaan en je komen van nu tot in eeuwigheid. Daar houd ik me aan vast Ruth.

Maar kom: er is een tijd van komen, en een tijd van gaan.

En nu is de tijd gekomen van gaan, althans voor mij, want ik heb hier niks meer te zoeken. Blijven jullie gerust hier, het is jullie land, het is jullie thuis, en zeker, nu word je nog met de nek aan gekeken, maar jullie zijn jong, je kunt het hebben, het zal slijten. Ik red me wel.

Maar ze gingen mee, Ruth en Orpa. Tot Orpa niet meer mee ging. Was zij de afvallige en Ruth de gelovige? Orpa van de minste weerstand, en Ruth van de vasthoudendheid? Oordeelt niet opdat ge niet geoordeeld worde, zo horen we als christelijke gemeente de stem van Jezus.

Wegvluchten na die schandelijke geschiedenis van vreemd trouwen en in een behekste familie terecht komen waar alle mannen jong sterven, dat was misschien wel makkelijker dan terug gaan, zoals Orpa deed.

Maar was het wegvlugten, zoals inderdaad ook veel mensen kunnen doen, als ze vastlopen in hun leven. Naar het buitenland, naar een andere stad, ver weg bij je ouders en familie of kinderen vandaan, banden verbreken, relatie verbreken, opnieuw beginnen. Is dat het dan, om toch nog je echte zelf ergens te vinden? Of neem je altijd wel je zelf mee? En begint daar dan een nieuwe maskerade?

Ruth, vlucht niet weg, maar blijft bij Naomi. Trouwen met Machlon, was niet zomaar een privé kwestie, van meet af aan was duidelijk: dan hebben we ook samen de zorg voor mijn alleen gekomen moeder. Zoals Machlon het vaak ook zei: Ruth, in onze Tien Woorden van God staat: eer je vader èn je moeder. Ik moet voor haar zorgen. Daarmee eer ik mijn moeder, maar ook mijn vader!

Stop nu, want jij bent nu mijn moeder, zegt Ruth, ik hoor bij Machlon, en bij jou, en bij jullie God, *who-ever He may be*, ik moet nog veel leren, maar vraag me niet langer jou te verlaten, en terug te gaan, weg van jou. Nee, waar jij gaat, zal ik gaan, waar jij slaapt, zal ik slapen, jouw volk is mijn volk, jouw God is mijn God.

Zo, daar heb je moed voor nodig. Om dat te zeggen: tegen je zelf, tegen je omgeving en tegen God: dit ben ik en dit zal ik zijn: een mens van God, God die ook gezegd heeft: dit ben ik, en dit zal ik zijn: trouw en loyaal.

Is dat niet wat Jezus bedoelde met zijn uitspraak: wees volmaakt zoals uw hemelse Vader volmaakt is: wees trouw en royaal, wees uit één stuk, vol genade en mededogen, eerlijk en zuiver, integer en moedig. Dit ben ik, en dit zal ik zijn: zo jong

en zo oud als ik ben: een mens van God, jouw volk is mijn volk,
jouw God is mijn God.

Amen

Samenzang: Opwekking 599 – Kom tot de Vader